

HERCEGKÚTI HÍREK

HERCEGKÚT KÖZSÉG INFORMÁCIÓS LAPJA
2016. JANUÁR HÓ, 17. ÉVFOLYAM 1. SZÁM ÁRA: 200,- FT

Megemlékezés a Málénkij robotra elhurcolás 71. évfordulóján

Hercegkút közössége a több évtizedes hagyománynak megfelelően a január 2-i fogadott ünnepi szentmise keretében emlékezett meg a Málénkij robotra elhurcolás évfordulójáról. A szentmisét követően a tavaly nyáron felavatott emlékmű előtt folytatódott a megemlékezés. Rák József polgármester ünnepi köszöntőjét az alábbiakban olvashatják:

„Tisztelt emlékezők!

Hercegkút Község Önkormányzata nevében tisztelettel köszöntöm Önöket a „málénkij robot”-ra elhurcolás 71. évfordulója alkalmából rendezett megemlékezésen.

Külön tisztelettel köszöntöm a jelenlévő Koczák Andrásné és Naár Jánost, valamint családtagjaikat. Köszöntöm az egészségi állapota illetve távoli lakóhelye miatt eljönni nem tudó:

Winkler Józsefnét, Hajdu Jánosné, és Matisz Istvánt.

Egy évvel ezelőtt, az emléktábla avatásán még csak említettem az emlékhely kialakításának tervét, amellyel adósai voltunk elődeinknek.

Az elhurcolás 71. évfordulóján, fél évvel a szobor átadása után, már azt gondolom méltó helyen emlékezhetünk.

Emlékezhetünk a tragédiára, amely hozzátartozik Hercegkút 265 éves történelméhez, amely esemény nagyon mélyen beleégett minden hercegkúti család, minden hercegkúti ember emlékébe.

Emlékezhetünk és emlékeztethetünk.

Nem szeretnénk sebeket feltépni időről időre, de kötelességünk van a jelen korban élőknek. Kötelességünk a borzalmakat átélt túlélőkkel szemben és a már meghalt elődeinkkel szemben is.

Az, hogy soha nem feledjük az ő sorsukat, szenvedésüket.

S kötelességünk a jövő generációk felé is, egyfajta példamutatásként, hogy az emlékezés örök kötelessége településünknek.

Emlékezni az elhurcoltakra, arra a 46 nőre és 90 férfira, akik fiatalságuk legszebb éveit töltötték a reménytelenségben, a kilátástalanságban. Éhezve, fázva, betegségektől, kimerültségtől legyengülve.

Embertelen körülmények között, ahol mégis emberek tudtak maradni.

Mert segítette őket mély vallásosságuk, Istenbe vetett hitük, és az élni akarás.

Azt sem tudták miért és meddig kell szenvedniük. Csak sejtették azt, hogy egyetlen bűnük a származásuk és a kollektív felelősségre vonás elve az, amelynek ők is áldozatai.

A hercegekúti ember kitartását, életképességét is jól jellemzi az, hogy csak 15-en nem térhettek vissza szeretett falujukba. Persze már egy is sok lenne...

Tanúbizonyságot tettek a túlélők az egymásra utalt emberek bajtársiasságáról, az egy faluból valók összekapaszkodásáról, a betegek, elesettek, a rászorultak ápolásáról, ami nélkül a szerencsés hazatérők száma jóval kevesebb lett volna!

Nehéz terhet hordoztak a hazatérők.

A lelki és fizikai sebek mellett az is nehéz volt számukra, hogy nem beszélhettek sorsukról.

A megkeseredve, egészségileg tönkretéve, kifacsart lélekkel hazatérők a kommunista magyar kormányoktól semmiféle segítséget sem kaptak és évtizedekig hallgatásra voltak kényszerítve. A megélt szenvedésekről hallgatni kellett.

Emlékezni is csak csendben a templom falai között lehetett fogadalmi ünnepen, évről évre egyre kevesebben...

Ma már 2016-ban a szent misét követően lehetőségünk van egy olyan emlékhelyen emlékezni, amely jól szimbolizálja egyrészt a település múlt előtti tisztetét, másrészt a jövőbe vetett hitét, élni akarását.

Mert gránitot és bronzot az a közösség használ, amelyik élni akar, és a jövőre gondolt!

Köszönöm azt, hogy a hideg idő ellenére ismét ilyen sokan eljöttek és tisztelgünk elődeink előtt, akiknek ennél sokkal zordabb időben kellett túlélni a mindennapokat.

Köszönöm a Freundschaft Vegyeskórusnak a közreműködését

A jelenlévő és az eljönni nem tudó túlélőknek jó egészséget kívánok!

Köszönöm, hogy megtiszteltek figyelmükkel!"

Az ünnepi beszédet követően a Freundschaft Vegyeskórus dala csendült fel és a polgármester és a jegyző koszorút helyezett el a szobor talapzatán.

Mészáros Ferenc atya az elhurcolás megélt lelki üdvéért mondott imát, majd a himnusz eléneklésével zárult a csendes emlékezés a 71. évfordulón.

Ezt követően a résztvevő túlélőket – Naár Jánost és Koczák Andrásnéhoz tartozóikkal együtt az Idősek klubjába invitáltuk egy kis beszélgetésre, ahol ismét felidéztek a nehéz időkből megmaradt emlékeiket.

Rák József polgármester

Ötvenkilós súly a szíven -

A magyarországi németek elűzésének 70. évfordulójáról emlékeztek meg Budaörsön

2016. január 19-én Budaörsön a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata közreműködésével megemlékeztek arról, hogy 70 évvel ezelőtt onnan indult el a Magyarországról elűzött németeket szállító első szerelvény Németországba. Ezzel Magyarországon kezdetét vette az embertelenység egy újabb fejezete: 1945 és 1948 között a hazai németység jelentős részét kifosztva és megalázva elűzték az országból. A „kitelepítés” mögött részben nemzetközi, részben belpolitikai okok és célok húzódtak meg. A nagyhatalmak már a negyvenes évek elejétől elfogadhatónak tartották az etnikai viszonyoknak áttelepítésekkel való újrendezését. A „tisztá” nemzetállamok létrehozását – hasonló érveléssel, de más okokból – támogatták a kelet-közép-európai országok politikai elitjei, és részben társadalmi is. A háború második felében megkezdődött a német kisebbség demonizálása, a német terjeszkedés eszközeként, „a Harmadik Birodalom ötödik hadoszlopaként”, „Hitler szálláscsinálójaként” való megjelenítése. Ebből vezették le aztán a németek kollektív bűnösségét és fogalmazták meg elűzésük igényét. Az Ideiglenes Nemzeti Kormány 1945. december 29-én megjelent rendelete mindazokat a magyar állampolgárokat, akik az 1941. évi népszámlálásnál német nemzetiségűnek és/vagy anyanyelvűnek vallották magukat, kitelepítésre ítélte. Magyarországról 1946 és 1948 között mintegy 200 ezer német származású állampolgárt telepítettek ki a háború után romokban heverő Németországba. Nagy többségüket az amerikai megszállási övezetbe, a későbbi Nyugat-Németországba vitték. 1947 augusztusa után azonban már a szovjet megszállási övezetbe, a későbbi Kelet-Németországba kerültek elűzöttek. Minden vagyonukat hátrahagyva, legfeljebb ötvenkilós poggyásszal kellett távozniuk.

Az Országgyűlés 2012. december 10-i határozata alapján január 19-e a magyarországi németek elhurcolásának és elűzésének emléknapja. Az idén ezen a napon Budaörsön konferenciával, misével és megemlékező beszédekkel tisztelegtek az áldozatok emléke előtt. A rendezvényen beszédet mondott Orbán Viktor miniszterelnök és Hartmut Koschyk, a német kormány kisebbségügyi megbízottja is.

Hercegkút díszpolgára, Dr. Stumpf István alkotmánybíró úr is részt vett ezen eseményen további állami vezetők mellett.

Tisztelgés a doni katasztrófa hősei előtt

Hercegkúton január 12-én este a szentmisét követően ismét egy gyászos eseményre emlékeztek a helybeliek. A doni katasztrófa áldozatairól a templomkertben tartott 2016. évi megemlékezés külsőségeiben is segített felidézni a magyar történelem tragikus eseményét. Idén hideg, ködös, esős időben hallgattuk Rák József ünnepi beszédét:

“- ...az a nép, amely megtagadja múltját, elveszti létjogosultságát a jövő nemzetei sorában, – aki pedig őseit tagadja meg, az elkótyavetyéli utódai tiszteletét.”

Tisztelt Emlékezők!

A magyar történelem, így Hercegkút rövid 265 éves történelme is tele van fekete dátumokkal.

Január 12-én egész hazánkban, sőt határainkon túl is számos rendezvényen emlékeznek meg a 73 évvel ezelőtti doni áttörés során elesett katonákról.

Ma este a heti miserendbe beillesztetve emlékezünk és tisztelgünk azok előtt, akik a legdrágábbat, az életüket áldozták abban az esztelen és értelmetlen háborúban, amelyben nem volt olyan család Magyarországon, így Hercegkúton sem, amely ne vesztett volna el egy apát, egy fiút, egy testvért, vagy egy barátot, ne gyászolná a harcokban elesett, ártatlanul kivégeztetett vagy áldozatul esett hozzátartozóját.

Az esztelen háború, a gyűlölet és a hatalomvágy oltárán áldozták be szerencsétlen honfitársainkat, akiknek pokoli körülmények között kellett meghalni.

A doni katasztrófa a magyar hadtörténet legnagyobb katonai veresége.

A 2. magyar hadsereget német követelésre, kormányközi egyezmény alapján küldték ki az orosz frontra.

1942. májusában közel 200 ezer, zömmel kiképzetlen és a felszereltségében hiányos katona indult és vette át a védelmi állást a németek csapatoktól, a Don folyó vonulatánál.

1943. január 12-én kezdődött a szovjet Vörös Hadereg támadása a Don-kanyarban. A magyar katonák egy megnyerhetetlen, kilátástalan harcot vívtak, a jól felszerelt és kiképzett túlerővel szemben, rendkívüli körülmények között.

A hadvezetés több esetben is hibázott és ez vezethetett a tragédiához

Kötelességünk emlékezni azokra a hős magyar katonákra, akiknek nem adatott meg az, hogy végül hazai földben pihenjenek.

A hősi halottak és eltűntek pontos számát igazán sose fogjuk megtudni. A halottak és sebesültek számát 55 ezerre, a hadifogságba esetteket 25 ezerre becsülik. Hercegkúton 21 fő hősi halottat siratott édesanyja, özvegy, árván maradt gyermek.

Annál, ami a Donhoz vezényelt katonáinkkal történt, csak egy valami lehet szörnyűségesebb, ha elfelejtjük őket.

A Doni hősök emléke kötelez! Hiszen jövője csak a múltját tisztelő nemzetnek, a múltját tisztelő közösségnek lehet.

Tisztelt Emlékezők!

Ez a megemlékezés a kegyeletadás mellett a béke jelentőségére hívja fel a figyelmet. Azt sugallja a mai kor emberének, becsülje meg, hogy a közvetlen háborútól mentes korban és helyen élhet. Különösen fontos ez a gyermekek és fiatalok esetében, akiket az erőszak, az agresszió nap, mint nap megkörfékeztet.

Hajtsuk meg fejünket és adózzunk tisztelettel az elesett hősök, az áldozatok, s valamennyi katonaként szolgáló emléke előtt. Különösen azok előtt, akik nem térhettek vissza övéikhez, távol hazájuktól, távol szeretett szülő falujuktól, családjuktól estek el és pihennek jeltelen sírokban.

Kérjük a jó Istent, adjon nekik örök nyugalmat, legyenek példaképeink!

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!”

A január 12-i megemlékezés koszorúzással és közös imádsággal zárult.

DONI HŐSÖK EMLÉKTÚRA

Az 1943. évi “doni áttörés” 73. évfordulóján, január 29-én Háromhutáról indult útjára a XVI. Doni Hősök Emléktúra a Magyar Tartalékosok Szövetsége és a Füzéri Hadtörténeti és Helytörténeti Kör szervezésében.

Komlóskán keresztül a kora délutáni órákban érkezett a menet Hercegkútra. A II. világháborús hősök emlékműve előtt tartott megemlékezésen Rák József polgármester köszöntötte a hagyományörző katonákat és mondott ünnepi beszédet, majd megkoszorúzták az emlékművet. A négy lovas katonával kísért emléktúra következő állomása Sárospatak volt, ahol szintén megemlékezést tartottak a hősök tiszteletére.

Nyugdíjas klub hírei

Az idei évben először január 11.-én , hétfőn délelőtt jött össze tizenöt fő a klubhelyiségben hogy közös dolgainkat megbeszéljük. Naárné Marika klubvezető részletesen beszámolt az elmúlt év eseményeiről: mit csináltunk, hol jártunk és hogyan próbáltuk kivenni részünket a település civil életének szervezésében, a rendezvények bonyolításában. Ilyenkor tudatosul mindannyiunkban, hogy az év folyamán mennyi eseményen vettünk részt és milyen jó volt együtt lenni. (mindezek majd szerepelnek a Freundschaft Vegyeskórus éves beszámolójában, ami az Önkormányzat képviselő-testülete elé kerül)

A klubvezető külön megköszönte az asszonyoknak azt a munkát, amit decemberben végeztek, amikor ajándékot készítettek az iskolások karácsonyi ünnepségére, és azon részt is vettek. Ezen túlmenően besegítettek a konyhán a közös kántálásón kínált sütemények elkészítésében. Az idei elképzelések, tervek között sok téma felvetődött. Továbbra is elsődleges feladat a helyi rendezvényeken való aktív helytállás, de emellett szeretnénk kirándulni a környező településekre, a meglévő kapcsolatokat erősíteni (pl. Bodrogolaszi, Olaszliszka), Komlóskával a hagyományt felújítani és esetleg újakat is keresni.

Mindezeket túl szóba jött egy kirándulás a Hegyközbe, a Bodrogközbe, a Cserehátra és konkrétan Edelénybe is. Ezek mellett itt van Sárospatak és Sátorajújhely a számtalan látnivalójával.

Felvetődött az is, hogy jó lenne, ha az Önkormányzat részéről lenne egy koordinátor, akár közhasznú munkásként is, aki besegítené a programok szervezésébe. És beszéltünk arról is, hogy közeleg az első rendezvény, február 8-án megtartjuk a már hagyományos farsang-végi fánk sütést és az ehhez kapcsolódó összejövetelünket.

Örömmel vettük, hogy eljött hozzánk Polgármester úr is, akivel egy kötetlen beszélgetést folytattunk, melynek során minden terítékre került, ami a község életében zajlik, és felvázolta az év során következő feladatait.

Együttal megköszönte a nyugdíjasok hozzáállását és a közösség életében végzett tevékenységét, és kihangsúlyozta, hogy a jövőben is számít ránk. Megígérte, hogy kérésünknek eleget téve a lehetőségek függvényében a jövőben egy kulturális közfoglalkoztatott fogja segíteni a Klub működését, addig is a Művelődési Ház vezetőjének feladata a kapcsolattartás.

A jó hangulatú és tartalmas beszélgetéssel gyorsan elszaladt az idő, és bizonyára mindenki kellő módon megéhezett, és jól esett otthon az ebéd, de nem bánta meg senki, hogy a mai délelőttöt itt töltötte. Reméljük, hogy legközelebb még többen eljönnek közénk, mert mindenkit szeretettel várunk.

(rj)

HERCEGKÚT BORA

A Hercegkúti Világörökségi Pincesorokért Egyesület borászai egy évek óta dédelgetett álom megvalósítását tűzték ki célul. Sok más Tokaj-Hegyaljai település példáján felbuzdulva Hercegkút Bora néven egy új helyi bor előállításán munkálkodnak.

Több alkalommal tartottak e témában megbeszélést, egyeztették a borosüveg formáját, a címkét és nem utolsósorban a „közös” borba kerülő borok típusát, arányát.

Hercegkút Bora várhatóan az idei nyári fesztiválon is kóstolható lesz...

Kisgéresi „Újbor kóstoló” rendezvény,
melyen hercegkúti vendégek is részt vettek 2016. január 30-án.

Suli-tár

Január 21-én a Gyöngyszem Német Nemzetiségi Általános Iskola versmondó versenyt rendezett a Művelődési Házban. A verseny aktualitását a magyar Himnusz születésnapja, január 22-e adta, hiszen ez a nap egyben – 1989 óta – a Magyar Kultúra Napja is.

A fellelhető kézirat szerint ugyanis Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon fejezte be a Himnusz megírását Szatmárcsekén, (a kéziratban csak ennyi áll: Cseke, 1923. január 22.) és erre az eseményre emlékezve e napon ünnepeljük a Magyar Kultúra Napját. Ilyentájt sokkal nagyobb hangsúlyt kapnak a kulturális rendezvények, és egy-egy program, esemény kapcsán sokan, sokféle módon próbálnak átadni, megmutatni valamit kulturális, művészeti életünk értékeiből.

Habár Hercegkúton német nemzetiségi oktatás folyik, az intézmény a magyarság hangsúlyozását is fontosnak tartja, ezért rendezte meg a versmondó versenyt – amit idén is a hercegkúti önkormányzat támogatott. A résztvevők a sárospataki Rákóczi Ferenc Általános Iskolából, a Református Általános iskolából a györgytarlói, vajdácskai, tolcsvai és a hercegkúti iskolából érkeztek.

A zsűri tagjai voltak Rák József Polgármester Úr, Stumpf Enikő Jegyzőasszony, Joósz Antal, a Művelődési Ház igazgatója és a sárospataki Művelődési Ház könyvtárának képviselői: Kövér Sándorné, Noszályné Bodnár Ágnes és Trembeczkiné Ligai Klára.

Az 1. kategóriában.(tehát az 1-2. osztályban) 21 gyerekek versenyzett, a 2. kategóriában (3-4.o-ban) 17 tanuló mérte össze tudását.

1.kategória:

Különdíjak:

- Jeszenszki Lili –Sárospatak, II.Rákóczi Ferenc Általános Iskola
- Balogh Gergely Sándor, Református Kollégium és Gimnázium és Általános Iskola, Sárospatak
- III. helyezett: Szabó Anna Sára, Gyöngyszem Német Nemzetiségi Általános Iskola, Hercegkút
- II. helyezett: László Lilien Zoé, Szent Erzsébet Általános Iskola, Sárospatak
- I. helyezett: Puchnyák Martin, Általános Iskola, Tolcsva

2. kategória:

Különdíjak:

- Révész Janka Rozália, Gyöngyszem Német Nemzetiségi Általános Iskola, Hercegkút
- Szabadka Klaudia, Általános Iskola, Vajdácska
- III.helyezett: Boós Virág, Gyöngyszem Német Nemzetiségi Általános Iskola, Hercegkút
- II.helyezett: Bánfalvi Blanka, Általános Iskola, Tolcsva
- I.helyezett: Lukács Hanna, Református Gimnázium és Kollégium és Általános Iskola, Sárospatak.

V. Magyar Bál Kisgéresben 2016. január 23.

Ismét nagyon sikeres volt a kiskéresi Magyar Bál, melynek herceggúti vendégei is voltak!

PING-PONG Verseny a Művelődési Házban

Magyarországi Németek Újévi Gálája

Idén huszadik alkalommal került sor a Magyarországi Német Önkormányzatok Napjára, melyet minden évben január második szombatján, az első ízben 1994 decemberében választott kisebbségi önkormányzatok megalakulásának évfordulóján ünnepelünk. A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata (MNOÖ) 2016. január 9-én a pécsi Kodály Központban 16.00 órai kezdettel rendezte meg idei gálaműsorát. A rendezvény védnöke Dr. Heinz-Peter Behr, a Németországi Szövetségi Köztársaság magyarországi nagykövete volt. Heinek Ottó, az MNOÖ elnökének köszöntőbeszéde után ünnepi beszédet mondott dr. Gerner Zsuzsanna, a Németországi Szövetségi Köztársaság pécsi tiszteletbeli konzulja.

A gálaműsor keretében adták át a magyarországi németiség legmagasabb kitüntetését három, a német nemzetiségért kiemelkedően sokat tett személyiségnek: dr. Frank Gábor pedagógusnak, Hárs Gyuláné Putz Ágota pedagógusnak és Leipold Péter újságírónak.

Az idei évben tizenharmadik alkalommal került sor a Koch Valéria Díj átadására, melyet magyarországi német középiskolások kaphatnak meg kiemelkedő iskolai teljesítményük és nemzetiségi területen végzett munkájuk alapján, valamint friss diplomások német nemzetiségi témában megírt kiváló diplomamunkájukért.

A díjat a gálán Erb Dorottya (Koch Valéria Iskola-központ Pécs), Surman-Majeczki Martin (Német Nemzetiségi Gimnázium Budapest), Wágner Enikő Loretta (Német Nemzetiségi Gimnázium Budapest), valamint Katona Eszter Rita (Eötvös Loránd Tudományegyetem) és Matoricz Tekla (Pécsi Tudományegyetem) vehették át.

Immár hagyomány, hogy a műsor közreműködői a legszínvonalasabb német nemzetiségi szólisták, duók, illetve kulturális fesztiválokon elismerést szerzett együttesek közül kerülnek ki. Az idei gála fellépői: a villányi ifjúsági fúvószenekar, a dorogi Német Nemzetiségi Önkormányzat gyermekkórusa, a Tóth-Kresz duó, az Alte Kameraden zenekar, a himesházi gyermektáncsoport, a véméendi kórus, Elmauer János és József zenészek, nyelvjárási történeteket előadó tanulók (Pencz-Amrein Franziska, Megyesi Renáta, Fülöp Corinna), a Magyarországi Német Színház társulata, a pilisvörösvári fúvószenekar és a véméendi táncsoport. A gála utáni bálon a Krämer Buben zenekar játszott.

Hercegkút Német Nemzetiségi Önkormányzata idén is élt a lehetőséggel és az LDU meghívását elfogadva 6 fő, Stumpf Andrásné elnök, Stumpf Imréné képviselő és dr. Stumpf Enikő regionális irodavezető párjaikkal vettek részt az eseményen.

(drse)

Túlélni a túlélhetetlent

„Bús magyarok imádkoznak égi Atyánk bűzzád,
Fordítsd felénk, magyarokra Joságos, szent orcad!
Sírva sírunk, fohászkodunk, bűzzád sír a lelkünk.
Ennyi tenger sok fájdalmat, miért is érdemeltünk.
Bús magyarok imádkoznak, hallod Atyánk, hallod?
Sem testiünkkel, sem lelkünkkel nem kívánunk barcot!
Megbocsájtunk mindazoknak, akik reánk törték.
Csak még egyszer add vissza a Drága Magyar Földet.”

(Stumpf Lászlóné Nagy Mária: A rabok imája;
Hercegkút, 1945. január 2.)

Három napi élelem, két váltás ruha, ágynemű és evőeszköz. Ennyit vihetett magával az a 135 férfi és nő, akit 1945. január 2-án a Magyarországot „felszabadító” szovjet csapatok a tokaj-hegyaljai Hercegkút községből összegyűjtöttek és bevagonírozva elhurcoltak szülőföldjükről.

„Mészoc rabot”, pár nap közmunka a debreceni gyufagyárban - ebben a tudatban indult útnak a falu összes munkaképes, 17–45 év közötti férfit és 18–30 közötti nője a didergető télben. Két héttel később, és 1600 kilométerrel keletebbre, a mai kelet-ukrajnai harcok helyszínén álló, Sztálin megyei csisztyakovi lágerbe érkezvén világossá vált, hogy a három napos helyreállító „közmunka” helyett beláthatatlan ideig tartó, testi-lelki terrorral nyomorított kényszermunka várt a hercegkútiakra a Hitler csapatai által berobbantott ukrán szénbányákban. A szovjetek már a háború lezárta előtt megkezdtek a jóvátétel behajtását.

Az internáltak feladata a szénbányák működőképes állapotba hozatala, később a szovjet ipar számára az üzemszerű termelés beindítása volt. A brigádok addig nem jöhettek fel a bányából, amíg az előírt normát nem teljesítették, ha ez nem sikerült, volt, hogy három napig nem látták a földfelszínt.

Élelmük gyér, munkakörülményeik életveszélyesek voltak. A nyirkos bányákból szabadulva órákig gyalogoltak a rájuk fagyott vizes ruhákban a lágerekig. Azt a hideget és fagyot, ami hosszú hónapokon keresztül a mindennapok része volt, mai fejjel egyszerűen elképzelni sem tudjuk. A tífusz, a malária, a vérhas fertőzés folyamatosan szedte áldozatait. Az elpusztultakról pontos nyilvántartást nem vezettek, a helybeli elhunytak névsorát az elhurcoltak imakönyvének vége rejtette, már ha az egyáltalán megmaradt. Az áldozatok temetési helye csak helyi-közzel ismert, az egykori munkatáborok melletti névtelen sírok jelzik földi maradványaikat.

Az elhurcoltak egyetlen bűne, hogy svábok voltak.

A faji alapú megkülönböztetés hitleri módszere a szovjet megtorlás és az orosz hadigazdaság biztosításának alapvető eleme volt. Sztálin 1944. december 16-án kiadott frontparancsa, amely minden munkaképes német származású férfit és nőt egyaránt kényszermunkára fogott, Magyarországi lakosságának majd egytizedét érintette.

Az olyan, svábok által sűrűn lakott vidékeken, mint Tokaj-Hegyalja, ez a falvak brutális megcsonkítását jelentette. Mindenkit vittek, lányokat, asszonyokat, papokat és az olyan, doni katasztrófát épphogy túlélő férfiakat, mint dédapámat. Mindenkit, aki képes lett volna a térségen átvonuló front utáni újjáépítésben segíteni a faluban, elvittek. A parancsot megtagadókat vagy ellenszegülőket családjuk kiirtásával fenyegették.

A Hercegkútról elvitt 135 sváb közül tizenöten már soha nem térhettek vissza a festői zempléni dombok között nyugvó, 1750-ben alapított, ma a világörökség részét képező pincesorok által ölelt kis faluba. Aki viszont, lelkileg megtörve, testileg meggyengülve ért haza; és csak keveset, ritkán de leginkább egyáltalán nem beszélt a gulag borzalmairól. A szovjetek minden hazatérőt megfenyegettek: ha beszélni mernek, a családjuk bánja és indulhatnak vissza a bányába. Az utolsó 13 fő 1949. október 20-án érkezett haza.

Az elhurcolás szörnyű emlékét a túlélők annak minden lelki terhével együtt inkább magukban tartották. Történetük az utánuk jövő generációk számára egy fájdalmas, de elnyomott és nagyon homályos emlék maradt, ahogyan lassacskán a német nyelv használata is.

A Hercegkútról elhurcolt németek története csak egy a sok közül.

Azt, hogy egy származása miatt meghurcolt, meggyötört és megzűzött közösség végül hogyan volt képes saját talpára állni, hogyan volt képes keresztyén hitében megerősödni, szívében megbocsátani és arccal büszkén a jövő felé fordulni, csak a Kegyelem magyarázza.

Hogy hogyan jut el egy, a kollektív bűnösség skarlátbetűjét évekig magán hordozó közösség oda, hogy ma, több mint hetven évvel az elhurcolások után a környék egyik legdinamikusabban fejlődő faluja, amely arccal büszkén a jövő felé fordulva szervezi identitását egyre erősebb közösségi életét, fejleszti világörökségi pincesorai által nyújtott páratlan élmények tárházát, építi keresztyén hagyományainak emlékeit - egy igazi modern feltámadástörténet.

Hercegkút túlélte a sokak által túlélhetetlent. De mindez a kis közösségek ereje, a hit, az emberi akarat és a munka hagyományos becsülete nélkül lehetetlen lett volna.

Stumpf Anna

Farsangi Sváb Bál - 2016. január 29.

Hercegekút Község Önkormányzata, a Hercegekúti Német Nemzetiségi Önkormányzat és a helyi hagyományőrző civil szervezetek immáron harmadik alkalommal invitálták Sváb Bálba a német gyökerekhez kötődő, német nemzetiséget tisztelő bálozó közösséget.

A helyszín ismét a sárospataki ÁVG aulája volt, mely idén impozáns dekorációval megújulva adott méltó helyszínt a rendezvénynek, melyet Rák József polgármester és Stumpf Andrásné, a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke nyitott meg a magyar és a német himnusz közös eléneklése után:

„Tisztelt Ünneplő Közösség!

Hercegekút Község Önkormányzata nevében köszöntöm Önöket. Külön tisztelettel köszöntöm:

Kovács József urat, Bodrogolaszi Község polgármesterét, Furik Csaba urat, Kisdécs polgármesterét,

Csóra György urat, a Országos Polgárőr Szövetség alelnökét, és lengyelországi barátainkat.

Az a gondolat jár a fejemben, amikor ezen a szép estén végignézek az Árpád Vezér Gimnázium vendégeivel megtelt nagy termében, hogy jó döntést hoztunk, amikor immár 3. alkalommal itt Sárospatakon tartjuk meg a hercegekúti farsangi sváb bált, hiszen a 250 fős létszám igazolja az elhatározás létjogosultságát.

Elődeink is, ilyenkor télvíz idején, a nehéz, fáradtságos munka után egy kicsit megpihenve, tartottak farsangi mulatságokat, bálakat. Ezt a hagyományt szeretnénk mi is továbbvinni, továbbőrizni.

Ezek a rendezvények jó alkalmat adnak a kulturális csoportjaink bemutatkozására, de a hétköznapi tapasztalásból néhány órára kilépni szándékozónak is kiváló alkalom arra, hogy önfeláldozóan szórakozzanak barátaikkal, vendégeikkel együtt.

Azt hiszem, akik ma itt együtt vagyunk, összeköt bennünket vagy a közös múltunk, – amit mindig büszkén kell vállalnunk, – vagy a mindennapok munkakapcsolata, barátsága.

Köszönöm mindenkinek, aki valamilyen formában hozzájárult a ma este sikeréhez.

Mindazoknak, akik időt és energiát áldoztak arra, hogy az előkészületek és a végrehajtás gördülékeny és zökkenőmentes legyen.

A lelkes kulturális csoportoknak, vezetőiknek, a színvonalas műsorokat.

Támogatóinknak és a szórakozni vágyóknak, akik akár a belépők megvásárlásával, tombolatárgy adományaikkal, vagy egyéb módon hozzájárultak a ma estéhez.

Köszönöm a konyhánk dolgozóinak a várhatóan ízletes vacsorát, amit, mint minden alkalommal, most is ők készítettek el nekünk.

S nem utolsó sorban köszöntöm a zenekart, akik évről-évre már régi barátként térnek vissza hozzánk, hogy színvonalas zenéjükkel megörvendeztessék a közönséget, s kiváló hangulatot teremtve gondoskodjanak a talp alá valóról.

Kívánom mindenkinek, hogy szórakozzunk önfelvidten ma este, a hétköznapi bajait elfeledve egy kis időre.

Isten hozott mindenkit!” (Rák József)

„Meine Damen und Herren, Liebe Gäste! Ich begrüße Sie recht herzlich im Namen der Hercegekuter deutschen nationalitäten selbverwaltung in dritten Schwabenball, das wie in jedes mal zusammen mit der Gemeinde Hercegkut veranstaltetn.

Es gibt unter Ihnen sehr viele die schon mit uns feiern haben, aber wir freuen uns sehr darüber, das wir Heute viele neue Gesichte sehen. Ich freue mich sehr, dass so viele unsere Einladung angenommen haben. Erlauben Sie mir bitte, jetzt mache es ungarisch weiter.” kezdte köszöntőjét Stumpf Andrásné, a Hercegkúti Német Nemzetiégi Önkormányzat elnöke.

„Kedves Högyeim és Uraim, Tisztelt Vendégek!

A hercegkúti Német Nemzetiégi Önkormányzat nevében köszöntöm Önöket a harmadik Svábbbálon, melyet évről évre a hercegkúti önkormányzattal és a község civil szervezeteivel közösen szervezünk.

Sokan vannak Önök között, akik már velünk ünnepeltek, de sok új arcot is látok körünkben.

Nagyon örülök, hogy ilyen sokan elfogadták meghívásunkat. Köszöntöm Göncfalvi Évát, az Ózdi Német Nemzetiégi Önkormányzat elnökét, Stumpf Bálintot, a Sárospataki Német Nemzetiégi Önkormányzat elnökét, Göncfalvi Józsefet a B-A-Z Megyei Német Önkormányzatok Szövetségének elnökét, a rakamazi és napkor német nemzetiség képviselőit, dr. Stumpf Enikő a Magyarországi Németek Regionális Irodájának vezetőjét, a rátkai Schwarzwald Egyesület tagjait.

Farsang van. A felhőtelen szórakozás ideje. Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hogy fáradtságos munkában eltöltött hétköznapijaink után szórakozhatunk immár hagyományosnak tekinthető báljainkon, mely lehetőséget teremt a régióban élő német nemzetiségiek találkozására, a közösségek civil szervezetei közötti együttműködés erősítésére, a német nemzetiségi hagyományaink ápolására.

Hercegkút és Sárospatak hagyományőrző csoportjai műsorukban közvetítik a hazai németiség zenei világát, dalait, táncát a tisztelt közönségnek, akik a német nemzetiségi kultúra iránt érdeklődnek, velük szimpatizálnak.

Köszönjük, hogy ismét elfogadták felkérésünket. Most pedig megköszönöm mindenkinek a munkáját, mellyel hozzájárult rendezvényünk sikeréhez. Köszönjük a finom sütitet, Tíbinék és munkatársainak a finom vacsorát. Az este folyamán tombola szelvények árusítása zajlik, melynek bevételét szeretnénk a hercegkúti temetőben felállítandó lélekhangra elkülöníteni. Kérek mindenkit, támogassák vásárlásukkal elképzeléseinket. Értékes nyeremények várnak gazdára, a fődíj: 2 fő részére 2 éjszaka, wellness használattal az Egri Park Hotelben. Most szeretném bemutatni kedvenc zenekarunkat, őket szinte már mindenki jól ismeri, a megújult Schütz Kapelle-t. Immár 5. éve látogatnak el hozzánk és gondoskodnak a fergeteges hangulatról. Kérem, érezzék jól magukat, Isten hozta Önöket!”

A kedves köszöntők után színes kulturális programban gyönyörködhetek a bál vendégei, majd a hercegkúti konyha dolgozói által elkészített finom vacsora elfogyasztása következett. A bál nyitótáncát idén is a Heimat Néptánc Egyesület táncosai adták elő, jókedvükkel és mosolyukkal fokozva a remek farsangi hangulatot, ami hajnali 3-ig kitartott! (drse)

Kérjük támogassák személyi jövedelemadójuk 1 %-ának felajánlásával a Hercegekútért Közalapítványt és a Freundschaft Vegyeskórus Egyesületet, melyek közhasznú szervezetként történő nyilvántartásba vételét a törvényszék elrendelte!

Hercegekútért Közalapítvány

A Hercegekútért Közalapítványt a B-A-Z Megyei Bíróság 8. Pk.1560/1999/2. számon vette nyilvántartásba 1999-ben. **Adószám: 18431393-1-05 Számlaszám: 11994105-05402098**

Borsósné Fischinger Henrietta kuratóriumi elnök, tagjai: Rák Józsefné, dr..Stumpf Enikő kuratórium titkára

Freundschaft Nemzetiségi Vegyeskórus Egyesület

Az Egyesületet a B-A-Z Megyei Bíróság Pk. 63.374/2002/4. számon vette nyilvántartásba 2002. október 18-án. Az Egyesület elnöke: Nádasi Bálintné Hercegekút Petőfi u. 138.

Bankszámla száma: 11994105-06361262-10000001 ERSTE Bank Rt, Sárospatak

Adószáma: 18441495-1-05

Az alábbi civil szervezetek egyéb adományt köszönettel elfogadnak, de SZJA 1 % gyűjtésére nem jogosultak!

Hercegekút Gyermekéiért Alapítvány

A Hercegekút Gyermekéiért Alapítvány 1998. december 28-án alapított. A kuratóriumi tagjai : Joósné Naár Erika, Nagyné Vinkler Klára, Göttliné Hutka Ágnes

Bankszámla száma: ERSTE Bank Rt Sárospatak 11994105-06102193-100000001

Adószáma: 18430385-1-05

Heimat Néptánc Egyesület

Az Egyesületet a B-A-Z Megyei Bíróság Pk. 63.375/2002/4. számon vette nyilvántartásba 2002. október 15-én. Az Egyesület elnöke: Stumpf András, Hercegekút Petőfi u. 216/B.

Bankszámla száma: 11994105-06379984-10000001 ERSTE Bank Rt, Sárospatak

Adószáma: 18441471-1-05

Hercegekúti Polgárőr és Tűzoltó Egyesület

Az Egyesületet a B-A-Z Megyei Bíróság Pk.60.310/2006/4. számon vette nyilvántartásba 2006. december 11-én. Az Egyesület elnöke: Matisz Antal Hercegekút Kossuth u 6.

Bankszámla száma: 11600006-0000000-22861085 ERSTE Bank Rt, Sárospatak

Adószáma: 19331076-1-05

Hercegekúti Tornaklub

Az Egyesületet a B-A-Z Megyei Bíróság Pk.62.515/1998/11. számon vette nyilvántartásba 1998-ban. A Hercegekúti Tornaklub egyesületi formában működő civil szervezet. Az Egyesület elnöke: Kiss Attila Hercegekút Petőfi 20.

Bankszámla száma: 11994105-06292854-10000001 ERSTE Bank Rt, Sárospatak

Adószáma: 19915768-1-05

Hercegekúti Világörökségi Pincesorokért Egyesület

Az Egyesületet a B-A-Z Megyei Bíróság 11.Pk.60.048/2011/4. számon vette nyilvántartásba 2011. márciusában.

Az Egyesület elnöke: Espák Bálint

Bankszámlaszáma: K&H Bank 10400315-50526586-56651000 **Adószám:** 18209510-1-05

A Zenemplén, Zenével a Zempléni Kultúráért Egyesület

Az Egyesület elnöke: Markovics Ádám 3958 Hercegekút, Petőfi u 187.

Bankszámlaszám: Erste Bank 11600006-00000000-38888649 **Adószám:** 19337216-1-05

Hercegekúti Hírek

Hercegekút község információs lapja

Kiadja: Hercegekútért Közalapítvány

Felelős kiadó: Borsósné Fischinger Henrietta

Szerkesztő: dr. Stumpf Enikő

Hercegekút, Petőfi u. 110.

Megjelenik: havonta

Nyilvántartási szám: ISSN 2060-4483